

WIST-JE-DAT...

FEBRUARI 2022

1. Met name sociale media platforms Snapchat en Telegram populair lijken om in te zetten voor drugshandel?

Dit blijkt uit het onderzoek van Tielens (2021)^[1]. Tielens sprak voor haar scriptie met negentien kwetsbare jongeren die minstens twee keer in de week content met betrekking tot drugshandel op een platform voorbij zagen komen. Negen van deze respondenten gaven aan ook drugs af te nemen.

Mogelijke verklaringen voor de populariteit van Snapchat en Telegram liggen bij de mogelijkheden en functies van deze platforms. Zo biedt Snapchat de mogelijkheid om berichten naar een groot publiek te sturen, verdwijnen berichten na een paar seconden en krijgt de gebruiker een melding als een andere gebruiker een bericht opslaat (Alhabash en Ma, 2017)^[2]. Via Telegram kunnen gebruikers anoniem met elkaar communiceren door *end-to-end-cryptie* (Al Barghouthy, 2013)^[3]. Bij *end-to-end-cryptie* wordt het bericht versleuteld verstuurd door de verzendende telefoon en ontsleuteld door de ontvangende telefoon. Als het bericht door iemand onderschept wordt, kan deze persoon het bericht niet lezen (Blaise et al., 2021)^[4].

2. Doorgroeiers in (met name) de georganiseerde drugscriminaliteit een aantal overeenkomstige kenmerken hebben?

Het aantal jonge daders in politieregistraties is de afgelopen tien jaar gehalveerd, maar tegelijkertijd is er een stijging van het aantal jonge minderjarigen betrokken bij ernstige criminaliteit (Weijers, Ferwerda en Roks, 2021)^[5]. Drugscriminaliteit

[1] Tielens, J. (2021). *'To approve or disapprove': Een exploratief onderzoek naar de ervaringen, attitudes en gedragingen van risicojongeren met betrekking tot criminaliteit, geweld en seksueel overschrijdend gedrag op sociale media*. Leiden: Universiteit Leiden.

[2] Alhabash, S., & Ma, M. (2017). *A tale of four platforms: Motivations and uses of Facebook, Twitter, Instagram, and Snapchat among college students*. *Social media+ society*, 3(1), 2056305117691544.

[3] Al Barghouthy, N., & Said, H. (2013). *Social Networks IM Forensics: Encryption Analysis*. *Journal of Communication.*, 8(11), 708-715

[4] Blaise, O. O., Awodele, O., & Yewande, O. (2021). *An Understanding and Perspectives of End-To-End Encryption*. *International Research Journal of Engineering and Technology*, 8(4), 1086-1094.

[5] Weijers, I., Ferwerda, H. en Roks, R. (2021). *Te groot voor de wijkagent, te klein voor de Recherche. Een vergeten groep: jonge doorgroeiers in de criminaliteit*. *PROCES 2021* (100) 5

lijkt vaak een rol te spelen. Een aantal kenmerkende aspecten van snelle jonge doorgroeiërs:

- **Intelligentie, calculerend en strategisch gedrag.** Een doorsnee jonge veelpleger heeft vaak een laag IQ of licht verstandelijke beperking (Weijers en Hepping, 2010 en Segeren, 2020)^[6], de jonge doorgroeier niet. Deze jongeren 'onderscheiden zich door een goed stel hersens, uitgebreide voorbereiding en bovengemiddeld organisatievermogen. Ze blijven bij voorkeur op de achtergrond en worden zelden gepakt en zelden veroordeeld' (Weijers, Ferwerda en Roks, 2021).
- **Professioneel gedrag: 'street-' en 'institutionwise'.** Ze besluiten bijvoorbeeld buiten hun wijk actief te worden (kleinere pakkans), professionaliseren hun werkwijze (bijvoorbeeld een goede voorbereiding) en apparatuur (zoals storingsapparatuur). Bij arrestaties ontkennen ze, beroepen zich op hun zwijgrecht en kennen ze de justitiële mogelijkheden.
- **Ze waren voorheen onderdeel van een (criminele) jeugdgroep.** Kenmerkend hierbij is dat ze zich daarbij intimiderend (en mogelijk gewelddadig) opstelden in de buurt met een houding van 'Wij zijn hier de baas'. Op een gegeven moment verdwijnen ze van de radar om vaak pas enkele jaren later 'uit het niets' weer in beeld te komen, doorgesloofd in de georganiseerde criminaliteit en bovenregionaal of zelfs nationaal of internationaal actief.

De onderzoekers geven ook (beleids)aanbevelingen voor de aanpak van deze groep. Benieuwd? Lees het hele artikel [hier](#).

3. Het inzetten van 'gerichte afschrikking' in de VS en Schotland zorgde voor een daling van 33% van de geregistreerde misdrijven?

Braga et al. (2019)^[7] beoordeelden 24 evaluaties van gerichte afschrikstrategieën bij adolescenten en jong volwassenen bij misdaad, geweld en drugshandel. Het gaat daarbij om een combinatie van probleemgericht 'politiewerk' en een focus op welzijn, gezondheid en de gemeenschap (een 'stick' en een 'carrot'). Het is belangrijk dat er een goed evenwicht is tussen afschrikking enerzijds en een vangnet of beschermende factoren anderzijds (Gaffney, Farrington en White, 2021)^[8]. De juiste communicatie is daarbij cruciaal ("I will be watching you, and here are some ways for you to get help. Stop offending!"). De aanpak heeft geleid tot een vermindering in arrestaties en tenlasteleggingen bij daders met een lange criminele carrière, en tot lagere recidivecijfers bij hun mededaders (Ariel, Englefield en Denley, 2019)^[9]. De onderzoeken gaan ook in op groepsdruk en

^[6] Segeren, M. W. (2020). *Caught in adversity: The development, persistence and escalation of criminal behavior from a public mental health care perspective*.

Weijers, I. en Hepping, K. (2010). *Jeugdige veelplegers*. Amsterdam: SWP.

^[7] Braga, A. A., Weisburd, D., & Turchan, B. (2019). *Focussed deterrence strategies effects on crime: A systematic review*. Campbell Systematic Reviews, 15, e1051. <https://doi.org/10.1002/cl2.1051>

^[8] Gaffney, H., Farrington, D.P. & White, H. (2021). *Focussed deterrence: Toolkit technical report*. London: Youth Endowment Fund, June, 43 pp. <https://youthendowmentfund.org.uk/wp-content/uploads/2021/06/Focussed-Deterrence-Technical-Report.pdf>

^[9] Ariel, B., Englefield, A. & Denley, J. (2019). "I heard it through the grapevine": A Randomized Controlled Trial on the Direct and Vicarious Effects of Preventative Specific Deterrence Initiatives in Criminal Networks. *Journal of Criminal Law and Criminology*, vol. 109, no. 4, Fall, pp. 819-867. <https://scholarlycommons.law.northwestern.edu/jclc/vol109/iss4/3/>

beïnvloedbaarheid. Wil je daar meer over weten? Lees verder via de links in de bronvermelding of neem contact met ons op.

4. Liquidaties nu ook dienst lijken te doen als wraak en intimidatie (en niet alleen als uiterst middel bij conflict)?

Dat blijkt niet alleen uit mediaberichten maar ook uit een analyse van gekraakte versleutelde tekstberichten binnen criminele netwerken door het WODC (Van Gestel en Kouwenberg, 2021)^[10]. Uit een eerdere studie kwam naar voren dat liquidaties meestal het gevolg zijn van conflicten die gerelateerd zijn aan de handel in drugs (Van Gestel en Verhoeven, 2017)^[11]. Het zou bijna altijd gaan om geld en om de verdeling van de drugsmarkt. In het recente onderzoek komen wraak en intimidatie als primaire grond voor liquidaties naar voren. Liquidaties lijken nu ook dienst te doen als interne straf binnen de eigen criminele groep, zonder dat sprake hoeft te zijn van 'hoogverraad' door het slachtoffer en zonder dat eerst naar een minder vergaande oplossing wordt gezocht. Ook blijkt de doelgroep waarop de liquidaties zijn gericht breder:

- Binnen de eigen criminele groep als straf (afrekencultuur);
- Opzettelijk in het bijzijn van familie en kinderen (intimiderend effect);
- Kring buiten het criminele milieu (inboezemen van angst bij mensen die mogelijk met de politie gaan praten of 'in de weg staan').

5. De designerdrug 3-MMC inmiddels verboden is?

Sinds 2012 is de designerdrug 3-Methylmethcathinon (3-MMC) te vinden op de drugsmarkt. Het werd sindsdien verkocht als alternatief voor 4-MMC, dat in 2012 verboden werd (Bilderbeek, Spronk en Nijkamp, 2021)^[12]. Vanaf 28 oktober 2021 is 3-MMC officieel een verboden drug^[13]. Productie, handel en bezit van deze designerdrug is daarmee strafbaar. Het verbod is ingesteld als gevolg van een toename van gebruik van de drug, met name door jongeren, en een groeiend aantal gevallen van gezondheidsincidenten.

Wanneer een individuele designerdrug verboden wordt, is het mogelijk om een nieuwe drug te produceren met een net iets anders samenstelling, waardoor de drug opnieuw legaal op de markt kan komen. Daarom wordt momenteel gewerkt aan een breder verbod op designerdrugs, waarmee stofgroepen van veelvoorkomende designerdrugs met dezelfde chemische basisstructuur onder de Opiumwet worden gebracht. In meerdere Europese landen is een dergelijk verbod al langer van kracht, zoals in België^[14].

Voor meer achtergrondinfo of de publicaties, mail naar:

straatwaarden@riec-mn.nl of vraag het ons: Dian Schuurkamp of Mirije Oude Lansink (onderzoekers Straatwaarde(n)).

[10] Gestel, van B. V. & Kouwenberg, R. F. (2021). *Tweede verkennende studie Liquidaties*. Den Haag: WODC.

[11] Gestel, van B. & Verhoeven, M. A. (2017). *Verkennende voorstudie liquidaties*. Den Haag: WODC.

[12] Bilderbeek, B., Spronk, D. Nijkamp, L. (2021). *Uitkomsten online verkenning 3-MMC problematiek in Nederlandse gemeenten*. Utrecht: Trimbos-instituut.

[13] <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/10/28/designerdrug-3-mmc-vanaf-vandaag-verboden>

[14] <http://www.ejustice.just.fgov.be/eli/bsluit/2017/09/06/2017031231/staatsblad>

Samen effectief voor een veilig Midden-Nederland